

مدت امتحان : ۹۰	ساعت شروع :	رشته : ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی ۳
تعداد صفحه:	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ / ۰۳ /	سال دوازدهم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی :
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)

۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۱ معنی واژه (۱/۵) معنی واژه‌های مشخص شده را با توجه به عبارت بنویسید. الف) تخم خرمایی به تربیتش نخل باسق گشته. ب) بلکه همواره عشق قدیم را موضوع صحیفه شعر خود می‌گرداند. ج) همی ریخت آب و همی خست روی.
۰/۲۵ ۰/۲۵	۲ با توجه به عبارات، برای هر واژه مشخص شده در قسمت الف یک معادل معنایی در قسمت ب بیابید. الف) ۱- باد گرم و مهلکی می‌وزید ۲- از مسیل رودخانه که گذشتیم به گذرگاهی رسیدیم. ب) ۱- مَعْبَر تمام شد و وارد محوطه پیش روی خاک‌ریزهای دشمن شدیم ۲- آن باغ پر از گلهای رنگین و معطر شعر و خیال و احساس در سموم سرد این عقل بی درد پژمرد
۰/۲۵	۳ متضاد واژه‌ی مشخص شده در بیت زیر را در شعر اخوان ثالث بیابید. با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی باید که به رنگ شمع از رفتن سر خندد جنگ بود این یا شکار؟ آیا میزبانی بود یا تزویر؟ (مهدی اخوان ثالث)

ب) املاي واژگان (۱/۵ نمره)

۰/۲۵ ۰/۲۵	۴ در هر یک از موارد زیر، شکل درست واژه‌های نادرست املايي را بنویسید؟ الف) رخس آن (طاق- تاق) عزیز، آن تاي بی‌همتا ب) خلق از کربت جورش راه (قربت- غربت) گرفتند.
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۵ در عبارت های زیر غلط های املايي را بیابید و صحیح آن ها را بنویسید. الف) در خیر است از سرور کاینات و رحمت عالمیان و سفوت آدمیان و تتمه دور زمان محمد مصطفی (ص) ب) در همان بهبوحه بخور بخور، صدای تلفن بلند شد ج) چو فروآیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تاب
۰/۲۵	۶ املاي کدام واژه با توجه به معنی نادرست است؟ الف) ضما: مرهم ب) چریغ آفتاب: طلوع آفتاب ج) تیلسان: نوعی ردا د) حمایل: محافظ
ادامه سوالات در صفحه ۲	

مدت امتحان : ۹۰	ساعت شروع :	رشته : ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی ۳
تعداد صفحه :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ / ۰۳ /	سال دوازدهم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی :
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

ج) دستور (۴ نمره)

۷	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. چون گشت زمین ز جور گردون بنواخت زخشم بر فلک مشت تو مشت درشت روزگاری الف) یک نقش تبعی در ابیات بالا بیابید. ب) یک صفت وندی (مفعولی) در ابیات بالا بیابید ج) یک ترکیب وصفی و اضافی در ابیات بالا مشخص کنید. د) تعداد جملات کدام بیت بیشتر است؟	سرد و سیه و خموش و آوند آن مشت تویی توای دماوند از گردش قرن ها پس افکند	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۸	بیت زیر را از لحاظ شیوه بلاغی به شیوه عادی برگردانید. سرانجام گفت ایمن ار هردوان نه گردد مرا دل، نه روشن روان		۰/۵
۹	با توجه به ابیات زیر، به سوالات پاسخ دهید. همان به کزین زشت کردار دل به دستور فرمود تا ساروان وزان پس به موید بفرمود شاه الف) یک حذف به قرینه‌ی معنوی بیابید. ب) در بیت دوم واژه‌ای را بنویسید که تحول واژگانی یافته و معنای قدیم آن تغییر یافته است؟ ج) در بیت سوم «نهاد» را در مصرع اول و گروه مفعولی را در مصرع دوم مشخص کنید. د) زمان فعل «آرد» را در بیت دوم بنویسید	بشویم کنم چاره دل گسل هیون آرد از دشت، صد کاروان که بر چوب ریزند نفت سیاه	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵
۱۰	محوطه میدان خاک ریز بسیار شلوع بود اما ما وارد خاک ریز دشمن شدیم. الف) در گروه اسمی اول هسته را بیابید. ب) نوع وابسته وابسته را در همان گروه اسمی مشخص کنید. ج) ارکان اصلی جمله اول را بنویسید؟		۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵

پ) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۱	آرایه‌های ادبی (۳ نمره) در عبارت زیر، نوع سجع را مشخص کنید. بدان که از جمله نام‌های حسن یکی جمال است و یکی کمال و هر چه موجودند از روحانی و جسمانی طالب کمال‌اند.	۰/۲۵
ادامه سوالات در صفحه ۳		

مدت امتحان : ۹۰	ساعت شروع :	رشته : ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی ۳
تعداد صفحه :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ / ۰۳ /	سال دوازدهم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی :
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات	نمره
۱۲	دو آرایهٔ مشترک در ابیات زیر بیابید. (دو آرایه را در ابیات مشخص کنید). الف) وین نغمه‌ی محبت، بعد از من و تو ماند ب) روی‌ها چو زین بیابان در کنند تا در زمانه باقی است آواز باد و باران جمله سر از یک گریبان بر کنند	۱
۱۳	هر یک از عبارات و ابیات گروه الف را با توجه به آرایه‌های موجود به گروه ب متصل کنید. الف ۱- ماه آمده به دیدن خورشید صبح زود خورشید رفته است سر شب سراغ ماه ۲- نهادند بر دست هیزم در کوه جهانی نظاره شد هم گروه ۳- یکی از حضار که کپاده‌ی شعر و ادب می‌کشید چنان محظوظ گردید ۴- بعد از این وادی توحید آیدت منزل تفرید و تجرید آیدت ب اغراق جناس تشبیه کنایه تناقض	۱
۱۴	با توجه به ابیات زیر، واژه‌های قافیه را از لحاظ کاربرد آرایه‌ی ادبی بررسی کنید. الف) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد	۰/۲۵
۱۵	استعاره را در شعر زیر بیابید و مفهوم آن را بنویسید. این نخستین بار شاید بود کان کلید گنج مروارید او گم شد	۰/۵
شعر حفظی (۲ نمره)		
۱۶	مصرع دوم بیت زیر را بنویسید. خواب و خورت ز مرتبه‌ی خویش دور کرد	۰/۵
۱۷	کدام گزینه می‌تواند بیت بعد بیت زیر از «شعر صبح ستاره باران» باشد. آینه‌ی نگاهت پیوند صبح و ساحل الف) باز آ که در هوایت خاموشی جنونم ب) بیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره باران فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران دیوار زندگی را زین‌گونه یادگاران	۰/۲۵
۱۸	بیت «شاهد را کامل کنید.	۰/۷۵
۱۹	مصرع‌های کدام بیت، جابجا نوشته شده است. درست کنید الف) به هر حالت که بودم با تو بودم میهن‌ای میهن ب) تنیده یاد تو در تار و پودم میهن‌ای میهن به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم بود لبریز از عشقت وجودم میهن‌ای میهن	۰/۵

مدت امتحان : ۹۰	ساعت شروع :	رشته : ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی ۳
تعداد صفحه :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ / ۰۳ /	سال دوازدهم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی :
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

ادامه سوالات در صفحه ۴

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۰	معنی و مفهوم نثر (۲ نمره) معنی عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) آدمی به هر جا رود گمان می کند به غایت القصوای خود رسیده است. ب) یکی از حضار که کبادۀ شعر و ادب می کشد چنان محظوظ گردیده بود که جلو رفته و جبهه شاعر را بوسید	۰/۲۵ ۰/۷۵								
۲۱	در هر یک از عبارات زیر مفهوم قسمت‌های مشخص شده را بنویسید. الف) یکی از صاحب‌دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود. ب) آن جاده روشن و خیال‌انگیزی که گویی یک‌راست به ابدیت می‌پیوندد. «شاهراه علی» «راه مکه»	۰/۵ ۰/۵								
۲۲	معنی و مفهوم شعر (۲ نمره) معنی ابیات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) سورت سرمای دی بیدادها می‌کرد و چه سرمایی چه سرمایی ب) چو خواهی که پیدا کنی گفت و گوی بیاید زدن سنگ را بر سبوی ج) سایه در خورسید گم شد والسلام	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵								
۲۳	معنی و مفهوم عبارات خط کشیده در ابیات را بنویسید. الف) پنهان مکن آتش دیدن را ب) خانه‌ای‌کاو شود از دست اجانب آباد ج) بدان گه که شد پیش کاووس باز د) آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد زین سوخته جان، بشنو یکی پند ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است فرود آمد از باره، بردش نماز	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵								
۲۴	درک مطلب (۴ نمره) با توجه به عبارت «از بیم عقرب جراره دموکراسی قرن بیستم ناچار شد به مار غاشییه حکومت سرهنگ‌ها پناه ببرد» یک ضرب‌المثل معادل عبارت بنویسید.	۰/۵								
۲۵	هر عبارت یا بیت از قسمت «الف» را به مفهوم آن در قسمت «ب» وصل کنید (در قسمت ب یک مورد اضافی است)	۰/۵								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- باخاک عجین آمدواز تاک عیان شد/خون دل نساهان که می‌اش نام نهادند</td> <td>۱- دشواری و پرخطری راه عشق</td> </tr> <tr> <td>۲- همچو نی زهری و تریاقی که دید؟! همچونی دمساز و مشتاقی که دید</td> <td>۲- ناپایداری حکومت</td> </tr> <tr> <td></td> <td>۳- نقش ظرفیت وجود آدمی در تأثیر از عشق</td> </tr> </tbody> </table>		الف	ب	۱- باخاک عجین آمدواز تاک عیان شد/خون دل نساهان که می‌اش نام نهادند	۱- دشواری و پرخطری راه عشق	۲- همچو نی زهری و تریاقی که دید؟! همچونی دمساز و مشتاقی که دید	۲- ناپایداری حکومت		۳- نقش ظرفیت وجود آدمی در تأثیر از عشق	
الف	ب									
۱- باخاک عجین آمدواز تاک عیان شد/خون دل نساهان که می‌اش نام نهادند	۱- دشواری و پرخطری راه عشق									
۲- همچو نی زهری و تریاقی که دید؟! همچونی دمساز و مشتاقی که دید	۲- ناپایداری حکومت									
	۳- نقش ظرفیت وجود آدمی در تأثیر از عشق									
ادامه سوالات در صفحه ۵										

مدت امتحان : ۹۰	ساعت شروع :	رشته : ادبیات و علوم انسانی / علوم و معارف اسلامی تجربی - ریاضی	سوالات امتحان نهایی درس : ادبیات فارسی ۳
تعداد صفحه :	تاریخ امتحان : ۱۳۹۸ / ۰۳ /	سال دوازدهم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی :
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	
ردیف	سوالات	نمره	
۲۶	بیت «می توان حلقه بر در زد حریم حُسن را در رگ جان، هر که را چون زلف پیچ و تاب است» با کدام گزینه مفهوم مشترک دارد؟ الف) در عشق کسی را مسلم شود که با خود نباشد. ب) همه طالب حُسن اند و در آن می کوشند که خود را به حُسن رسانند و به حُسن که مطلوب همه است. ج) پروانه قوت از عشق آتش خورد، بی آتش قرار ندارد. د) دیوانگی عشق بر همه عقلها افزون آید.	۰/۵	
۲۷	مفهوم مشترک دو بیت زیر چیست الف) گریز از کفش دردهان نهنگ ب) اگر کوه آهن بود بستم که مردن به از زندگانی به ننگ ازین ننگ خوار است اگر بگذرم	۱	
۲۸	«هر یکی بینا شود بر قدر خویش مفهوم بیت عطار چیست؟ و بیان کننده کدام وادی از وادی های هفتگانه عرفان است، بنویسید. باز یابد در ذکر حقیقت صدر خویش»	۱	
۲۹	مقصود شاعر از سروده زیر را بنویسید. واگر دیدی، به ناگاه / خون بر سنگ فرش خیابان جاری است / بخند، زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته.	۰/۵	
	جمع نمره :	۲۰	«موفق و مؤید باشید.»